ATEŞ — ÇOCUKLAR İÇİN

Sayı: 3 5 Kuruş 10-12-1936

Roma zoruna karşı koyanlar

Bu sayıda okuyunuz.

Ateş Çocuklar'ın Bilgi köşesi

Bunları Biliyor musunuz ?...

Ateş çocuklarda okuduğunuz roman ve hikâyelerde birçok fenne ve ilme dokunan adlar geçiyor.. Bunların bir çoğu hepinizin bildiği şeylerdir. Fakat biz, daha iyi anlaşılmaları ve eğer bilmiyenler varsa, öğrenmeleri için arada bir böyle adları bir araya toplayıp, ne olduklarını anlatmağı düşündük, işte bu sayıda böyle iki ilgili ve önemli şeyin ne olduklarını anlatmakla işe başlıyoruz :

Hertz dalgarı ve Radyum nedir ?

Bulanın adiyle anılan bu dalgalar «Electromagnétique»(Elektromanyetik) bir nevi dalgalardır. Telsiz telefon bunlara dayanır.

Bulan adam 1857 yılında Almanya'da Hamburg şehrinde doğmuş bir mühendisti. Hertz (Herts) bu dalgaları bulmuş ve bunların kuvvetlerini apaçık göstermiştir. Bu dalgalar hem işliyenleri durdurucu, hem de duranları işletici bir kuvvettedirler.

Radyum'a gelince :

Radium (Radyum) un hikâyesini hemen herkes bilir. Bu madeni P. Curie (Küri) karısı ve G. Bémont (Bemon) isimlerinde üç Fransız buldular. Radyum, bilinen en kuvvetli Radyoaktif cisimdir. Radyoaktif demek görünen veya görünmiyen tesirli ışıklar, şuvağlar doğurmak ve bunları yaymaktır.

Bu ışıkların hem yıkıcı, hem yapıcı tesirleri vardır. Bu, Radyum için de böyledir.

Radyum çok pahalıdır. Bunun sebebi de tonlarca topraktan ancak bir desigram veya bir santigram Radyum çıkarılabilmesidir. Bugün Radyumu en zengin topraklar Bohemya'da Kolorado'da ve Portekiz'dedir.

Bilgiç

Sitle heykeli :

Son günlerde Amerikada Washington (Vaşington) hükûmetindeki gayet tanınmış Seatle (Sitle) heykeline yıldırım çarptı.

Bu heykel kimindi biliyor musunuz? Ne bir kahramanın, ne bir büyüğün.. Hayır, hayır.. sadece bir ineğin heykeli..

Bunu koca Amerikada Sitle ineği diye tanımıyan yoktu. Sitle ineği dünya rekorunu kırmıştı. İki yaşında iken 365 günde tam 16.778 litre süt vermişti. Yani günde 45 litre.. Yalnız kendisi değil,doğurduğu çocuklar da Amerikada meşhur olmuşlardı. Meselâ torunu bir yılda 16.303 litre süt vermişti.

Kıralın pulu:

Hemen her genç pulculuğa, posta pulları toplamağa merak sarmıştır. Umuyorum ki ateş çocuklarımız arasında da böyle meraklılar bulunsun.. Onlara pulculuğa ait bir haber :

Biliyorsunuz ki İngiltere kıralı beşinci Jorj öldükten sonra üzerlerinde onun resmi bulunan posta pulları birhaylı daha kullanıldılar, hâlâ da kullanılıyorlar. Bundan birkaç ay evel yeni kıral Edvardın kafasının resmile bir pul çıkarıldı. Bu puldan, İngiltere'de ilk günde kaç tane satıldığını biliyor musunuz? Tam üç milyon tane...

Diş meselesi :

Amerikada birçok acayiplikler olur.. Fakat bazan hakikaten öyle şeyler de buluyor ki insan şaşmaktan kendini alamıyor. İşte size bir tanesi..

Bilirsiniz ki her memleketin kanunları, asker ve denizciler için bazı şartlar koşar. Meselâ sıhhati şöyle olsun, boyu şukadar olsun.. Falan...

Amerika denizcilik şartlarından birisi de şu imiş :

Her denizcinin en aşağı 24 dişi olmalıdır..

İlk paralar :

İşte size önemli bir mesele. Acaba ilk parayı kim yaptı?.

Bu iş o kadar karışık ve eski ki, yüz seneler geriledikçe meydana gelen koyu karanlıkta kayboluyor..

Bilinen birşey varsa o da, yer yüzünde ilk alışverişin, değiştokuş yoluyla olduğudur. En eski milletler, mala mal veriyorlardı. Meselâ öküze zerzevat, tavuğa kumaş alınıyordu. Balıkçı milletler ise yüz kefala bir kulube, elli uskumruya beşyüz domates veriyorlardı..

Sonra işi daha kolaylaştırmak için başka çareler arandı ve denizden çıkma kıymetli sedef kabuklar para diye kullanılmağa başlandı.

Başka yerlerde de fildişleri para yerine geçtiler. Hattâ köpek balığı dişleri de böylece kullanıldılar..

Daha sonraları birisi, madenlerin değiştokuşta para diye kullanılmasını buldu. Fakat madenleri bizim bildiğimiz paralar şeklinde kesip basmadılar. Eritip zıpzıp gibi yuvarlak kesiyor veya sopalar halinde yanlarında taşıyorlardı.

Derken bu yolda, en kıymetli madenin, altının kullanılmasına başlandı. Buna rağmen birçok dillerde, eskiden hayvan sürülerine ad olan isimler bugün paraya ad olmuşlardır. Lâtincede olduğu gibi..

Bugün ise altın hemen heryerde, yerini kâğıda bırakmış bulunuyor..

[Başı 1 ve 2nci sayılarda]

Asansör bizi otelin büyük methaline bıraktı. Birkaç basamakla otelin alt katına indim. Önünde daima büyük bir kalabalık bulunan geniş vezne tezgâhına giderek borcumu ödedim Kurutulmuş nebatlardan ve içi saman doldurulmuş hayvanlardan mürekkep koleksiyonlarımın Fransa'ya Paris'e gönderilmesini tenbih ettim. Hint domuzunun beslenmesi için kâfi miktarda para bıraktım; ve Conseil arkamda, dışarı çıkıp bir arabaya atladım.

Arabacı yirmi frank alarak Union - Square'e kadar Broad Way'ı indi. Oradan Faurth - Avenue'ye saparak Bowery - streat ile birleştiği yere kadar geldi. Oradan Katerin - street'e girerek otuz dördüncü rıhtımda durdu. Orada, araba, hayvanlar ve içinde de biz, Katerin Ferri Bot'una girerek birkaç dakika sonra Est ırmağının sol kıyısında Brooklyn'e geldik.Burası New-York'a eklenmiş büyük bir şehirdir. Yanaştığımız rıhtımda Abraham Lincoln zırhlısı duruyordu. İki bacasından kapkara duman sütunları yükseliyordu. Eşyalarımız derhal zırhlının güvertesine götürüldü. Ben de hemen gemiye atladım. Komutan Ferragut'u sordum. Bir tayfa önüme düştü.

Geminin arka köprüsünde yakışıklı bir bahriye zabiti ile karşılaştım. Elini uzatarak:

— Mösyö Piyer Aronaks ? Dedi.

— Ta kendisi, dedim, ben de kumandan Farragut ile tanışıyorum galiba ?

— Evet kumandan Farragut um, hoş geldiniz profesör, kamaranız hazır, sizi bekliyor! Kumandanı selâmlayıp vazifesinin başında bıraktım. Bana hazırlanan kamaraya gittim.

Abraham Lincoln zırhlısı girişeceği bu yeni sefer için gayet iyi seçilmiş ve mükemmel hazırlanmıştı. Yollu bir gemi idi. Saatte on sekiz mil ve onda üç gibi müthiş bir yolu vardı. Bununla beraber bu sürat, bir deniz canavarı ile boğuşabilmek için kâfi değildi Zırhlının içindeki tertibatta bu derece mükemmeldi.Kıç tarafında olup kapısı subayların yerine açılan kamaramdan çok memnun kaldım.

— Conseil rahatımız yerinde ! dedim.

— Mösyö darılmasınlar ama hayvanatı kışriyeden birinin sedeften bir kabuk içindeki rahatı gibi !

Konseyi kamarada eşyalarımızı yerleştirmeğe bıraktım. Hareket hazırlıklarını seyretmek üzere güverteye çıktım. Tam bu sırada, kumandan Ferragut,Abraham Lincoln'ı Brooklyn rıhtımına bağlıyan son halatları çözdürüyordu.

Eğer bir çeyrek saat gecikseymişim, zırhlı bensiz kalkacakmış. Bu harikulâde, tabiatın dışında, inanılmaz seyahatten mahrum kalacaktım. Hoş, sırf hakikat olarak nakledeceğim bu sergüzeşt de bazı müşkülpesentler bulacaktır ya.

Kumandan Ferragut, canavarın görüldüğü denizlere çıkmak için ne bir gün ve ne de bir saat kaybetmek istemiyordu. Çarkçı başısını çağırttı :

— İstim üstünde miyiz ? dedi.

— Evet kumandan.

Kumandan Farragut: « Go ahead ! » diye bağırdı.

Bu emir bir hava borusile makineye gitti, Çarkçılar muslukları açtılar. Buhar, açılan borulara ıslık çalarak saldırdı. Ufkî duran uzun pistonlar inlemeye ve pervanenin kanatları gittikçe fazlalaşan bir sür'atle denizi karıştırmağa, döğmeğe başladı. Abraham Lincoln, yüzlerce Ferribot'un ve seyircilerle dolu tender'lerin, küçük vapurların arasından muhteşem bir eda ile ilerliyordu.

Brooklyn rıhtımı ve Nevyork'un Est ırmağı kıyıları meraklılarla dolmuştu. Birbirleri arkasından üç defa beşyüz bin göğüsden çıkan horra sesleri yükseldi. Bir kütle halinde gözüken o insan kümesinin üzerinde binlerce mendil sallanıyordu. Nevyork'un bulunduğu yarım adanın ucuna kadar,yani

Hudson sularına kadar Abraham Licoln'u selâmladılar. Zırhlı New-Jersey'in villalarla bezenmiş güzel sahillerini takip ediyordu. İstihkâmlar arasından geçerken büyük toplarla selâmlandı. Gemi de Amerikan bayrağını üç defa indirip çekmek suretile cevap verdi. Sandy Hook burnunun teşkil ettiği koyun içinde yolunu biraz kesdi, bu kumsal dili dolaşırken toplanmış olan binlerce seyirci zırhlıyı bir defa daha alkışladılar. Küçük gemilerden mürekkep kafile zırhlının peşi sıra geliyordu. Ancak Nevyorkun medhali olan iki büyük deniz fenerinin karşısında ayrıldılar. Bu sırada saat tam üçtü. Kılavuz, gemiyi terkederek romorkörüne bindi ve rüzgâr altında kendini bekleyen bir golet'e gitti; pervane dalgaları daha sür'atle dövmeğe başladı.

Long-Island'ın sarı ve alçak sahili boyunca ilerledi ve, akşamın sekizine doğru Fire-Island'ın ışıkları şimali şarkî istikametinde görünmez olmuştu; zırhlı Atlas Okyanosunun karanlık sularını bütün sür'atile yarıyordu.

IV
NED - LAND

Komutan Ferragut emrine verilen zırhlıya yakışan tam bir gemiciydi. Sanki gemisi ile kendisi bir vücuttular, ve komutan o vücudün beyniydi. Canavar meselesine gelince, iri bir yaratığın varlığına okadar kuvvetle inanmıştı ki, gemide bunun münakaşasına bile izin vermemekteydi. Canavar vardı, Kaptan Ferragut denizleri onun pençesinden kurtaracaktı. Ya komutan Ferragut bu Narval'ı öldürecekti, yahut da Narval kaptan Ferragut'u. Ortası yoktu.

Geminin zabitleri komutanlarının fikir ortağı idiler. Canavara rastlandığı zaman yapılacak döğüş üzerinde konuşmaları, çekişmeleri, kavgaları ve hesapları, Okyanos'un ufuklara yayılan yüzünü araştırmaları görülecek şeydi. Geminin küpeştesindeki onbeşer dakikalık gözcülük nöbetini hevesle yapıyorlardı, başka vakit olsa, böyle bir vazifeyi istemiye istemiye

Zıpkıncılar başkanı Ned Land

görürlerdi. Gün doğar doğmaz tayfalar direklere tırmanıyordu, sanki güvertenin döşemeleri ayaklarını yakıyordu, hiç birisi yerinde duramıyordu. Bununla beraber henüz Abraham Lincoln büyük Okyanusun canavarın bulunduğu haber verilen sularına da gelmiş değildi !..

Tayfaların yegâne arzusu canavara rastlamak, zıpkınlamak, gemiye çekip parçalamaktı. Denizi, en küçük dalgalarına varıncıya kadar gözetliyorlardı. Tayfalardan, gemideki yanaşma çocuklardan yahut zabitlerden kim olursa olsun canavarı ilk görene komutan Ferragut iki bin dolar bahşiş vadetmişti. Gemi halkının gözcülük işini nasıl yapacağını artık siz düşünün !

Kendi hesabıma, ben de ötekilerden geri kalmıyordum. Yalnız bir kişi, Conseil, bizi çıldırtan meseleyi kayıtsız karşılıyor, geminin içindeki umumî heyecana hayret ediyordu.

Bu müthiş deniz canavarının tutulması için lâzım olan bütün âletleri, komutan Ferragut'un dikkat ve itina ile gemiye aldığını söylemiştim. Hiç bir balina gemisi bukadar mükemmel silâhlanmamıştır. El ile atılan zıpkından tüfenkle atılan oklara ve vurduğu yerde patlıyan bombalara kadar bütün silâhlar vardı. Geminin baş tarafında da son sistem bir top vardı. Modeli 1867 uluslararası sergisinde gösterilen bu topun kenarları kalın ağzı dardı; ve arkadan dolduruluyordu. Amerikan icadı idi. Dört kilogram ağırlığında ve mahrut şeklindeki bir gülleyi on altı kilometre uzağa atıyordu. Artık anlaşılmalıdır ki Abraham Lincoln da her nevi av âlet ve vasıtası bulunmaktadır. Fakat dahası da var: Zıpkıncılar kralı Ned Land da gemide idi.

Ned Land bir Kanadalı idi. Zıpkın savuran elinin eşi yoktu, tehlikelerle dolu olan sanatinde biricik bir adamdı. Fevkalâde cesurdu; savurduğu zıpkından kurtulmak için balinanın pek şeytan, kaşalotun çok hilekâr olması lâzımdı.

Ned Land kırk yaşlarında kadardı. Uzun boylu, iri yarı, çok ciddi, az konuşur; bazı bazı hiddetlenir, aksine gidilirse köpürür. Herkesin dikkat gözünü çeker, bilhassa bakışlarındaki kuvvet yüzüne derin bir mâna verirdi.

Bu adamı gemiye almakla kumandan Ferragut pek akıllı

davranmıştı sanırım. Ned Land, gözündeki keskinlik ve elindeki ustalıkla geminin diğer bütün tayfalarına bedeldi. O sanki, kuvvetli bir teleskop ve her an ateşe hazır bir toptu.

Kanada dilinde konuşan Fransızca da bilir, Ned Land az konuşur bir adam olmasına rağmen, bana karşı alâka göstermeğe başladı Hiç şüphesiz ki Fransız oluşum onu çekiyordu. Ona bu gün hâlâ Kanada'nın bazı vilâyetlerinde konuşulan eski, on altıncı asır Fransızcasile konuşmak imkânını veriyordum. O söyledikçe, Rabelais'nin bir kitabını okuyormuşum gibi bu eski fransızcayı dinlemek bana zevk veriyordu Bu meşhur zıpkıncının ailesi Québec'li imiş. Kanada Fransızların elinde iken bile Kebek'liler yeryüzünün en cesur balıkçılariydi. Ned yavaş yavaş konuşmaktan zevkalmağa başladı. Buzlu kutup denizlerindeki sergüzeştlerini seve seve dinliyordum. Avlarını ve dövüşlerini tabiî bir şiir ile anlatırdı. Hikâyesi bir destan şeklini alır, bir Kanadalı Homère'in ağzından kutup memleketlerinin İlyada'sını dinliyormuşum sanırdım.

Beraber geçirilen en korkunç ve tehlikeli anlarda doğan ve kaynaşan bir dostlukla birbirimize bağlanmış, eski birer dost olmuştuk! Ah! cesur Ned! senin hatıranı yaşatmak için yüz yıl daha yaşamak isterim.

Bu deniz canavarı hakkında Ned Land ne düşünüyordu?. Meşhur zıpkıncı gemide tek adam olarak böyle müthiş bir canavarın vücudüne asla inanmıyordu. Hattâ bu mesele üzerinde konuşmakdan bile çekiniyordu.

Hareketimizden üç hafta sonra idi. Çok güzel bir akşam vaktı zırhlımız Patagonya sahillerinden otuz mil açıkta Akburun hizalarında bulunuyordu. Cedi medarını geçmiştik. Magellan boğazı yedi yüz mil kuzeyimizde idi. Abraham Linkoln bir haftadan evel büyük Okyanosa girecekti.

Ned Land ile beraber geminin kıç güvertesinde oturmuş, derinliklerindeki dünyası insanlar için bir bilmece kalan bu esrar dolu denizi seyrederek öteden beriden konuşuyorduk. Pek tabiî olarak sözü deniz canavarına getirdim, çıkıştığımız bu işte muvaffak olup olamıyacağımızı ortaya attım. Ned'in söze karışmıyarak beni dinlemekle iktifa ettiğini görünce işi kurcaladım.

« Ned, peşine düştüğümüz canavarın varlığına nasıl oluyor da inanmıyorsun, dedim, onun yokluğunu ileri sürebilmek için dayandığın noktalar var mı?»

Zıpkıncı cevap vermeden bir müddet yüzüme baktı. Daima yaptığı gibi, elini geniş alnına vurdu, kafasının içindeki düşünceleri toplamak için gözlerini yumdu, ve nihayet :

— Belki vardır Mösyö Aronaks!

Dedi.

— Lâkin Ned, siz meşhur bir balina avcısısınız, siz elbette en iri deniz yaratıklarını görmüşsünüzdür, aklınızın bu müthiş deniz canavarı hikâyelerine yatkın olması lâzımgelirken onun varlığından şüphe eden yegâne adam siz oluyorsunuz!

— İşte aldandığınız nokta burası mösyö profesör. Halk inanabilir. Fakat ben, birçok büyük deniz yaratıkları zıpkınlamış bir balinacıyım, bu canavar nekadar büyük olursa olsun, ne kuyrukları ne de mahmuz ve diş gibi silâhları bir vapurun saç lâvhalarını delecek kadar kuvvetli olamaz.

— Gemilerin karınlarına saplanmış Narval dişlerine ne dersin?

— Tahta gemiler için müm kün olabilir, amma ben henüz öyle gemilerin karnına saplanıp kalmış Narval dişleri de görmüş değilim. Gözlerimle görünceye kadar da balina olsun, kaşalot olsun yahut deniz gergedanı olsun, gemileri paralıyacak kadar müthiş bir canavara inanamam.

— Dinle Ned...

— Hayır mösyö profesör, hayır. Ne söyler iseniz dinlerim, bunu dinleyemem. Dehşetli bir ahtapot derseniz, belki ....

— Ned, bir ahtapot nekadar büyük olursa olsun yumuşak vücutlü bir hayvandır. Scotia yahut Abraham Lincoln gibi bir gemiyi delip batırabilmesine imkân yokdur.

— O halde siz gayet büyük bir narvalın varlığına inanıyorsunuz, tabiî bilgiler profesörü!

— Evet, olan bitenlerin mantığına dayanarak bir kere daha bir deniz canavarının varlığına inandığımı söyleyebilirim : Balinalar ve Kaşalotlar gibi fıkralı hayvanlar sınıfından olan deşme kudreti fevkalâde, bir diş ile silâhlanmış bir canavar vardır.

Zıbkıncı, kolay kolay mağlup olmayan bir adamın yaptığı gibi :

— Hı, Hıııı!..... Dedi.

— Benim sevgili kanadalım, şunu da ilâve edeyim ki, eğer böyle bir hayvan var ise, Okyanosun derinliklerinde yaşıyorsa, denizin yüzünden binlerce mil aşağ da dolaşıyorsa, öyle bir vücudü olacaktır ki sertliğinin derecesini düşünemeyiz.

— Sebebi ?

— Bu derin su tabakalarının baskısına dayanabilmek için

müthiş bir kuvvete sahip olması lâzımdır.

Gözünü kırparak:

— Doğru mu? dedi.

— Rakamlarla anlatarak seni inandırabilirim.

— Oh!. Rakamlar!. Rakamlarla insan ne isterse onu yapar!

— Bak dinle Ned. Bir hava baskısının kuvvetini, 32 ayak uzunluğundaki bir su sütununun ağırlığına denk olarak alalım.Bizimki deniz suyu olduğundan, tatlı suya nispetle kesafeti fazladır, bu su sütununu bir az daha kısa alabiliriz. Şimdi siz denize dalsanız ve otuz iki ayak derinliğe inseniz, gövdenizin her santimetre murabbaına bir kilogram ağırlık binmiş olacaktır. Üçyüz yirmi ayak derinliğe inerseniz, vücunuzun her santimetre murabbaına bu sefer on kilogram ağırlık binecektir. Nihayet bu hesapla, Okyanos'un derinliklerine indiğiniz taktirde, vücudunuzun bir santimetre murabbaına bin kilogram ağırlık yüklenecektir. Ey benim kahraman Ned'im, vücudunuzun yüzünde kaç santimetre murabbaı vardır bilir misiniz?

— Bilmiyorum M. Aronaks.

— Aşağı yukarı onyedibin.

— Bu kadar ha!?

— Hakikatte bir santimetre murabbaı üzerine olan hava baskısı bir kilogramdan fazladır. Şu dakikada sizin on yedi bin santimetre murabbaı olan vücudunuzun yüzüne on yedi bin beş yüz altmış sekiz kilogram hava baskısı vardır.

— Ben hiç farkında olmadan mı?

— Siz hiç farkında olmadan. Bu müthiş ağırlığın altında ezilmemenizin sebebi, havanın bu baskıya denk bir baskı ile vücudünuza girmesidir. Dışardaki ve vücudunuzun içindeki havanın birbirine denk baskıları size hiç bir şey duyurmıyor. Fakat suyun içine dalar iseniz iş değişir.

— Evet anlıyorum, su benim vücudumu sarar ve içine giremez.

— Değil mi ya!? şu halde denizin yüzünden otuz iki ayak derinliğinde on yedi bin beşyüz altmış sekiz kilogram ağırlık altında kalacaksınız. Üç yüz yirmi ayak derinlikte de bu ağırlık on misli fazlalaşacak, 175,680 kilogram olacak. 3200 ayakta bu tazyikin yüz misli fazlası ve nihayet 32,000 ayakta bu tazyikin 1000 misli fazlası: 17,568,000 kilogram baskı bulunacak ki, bu ağırlığın altında vücudunuz, bir su cenderesi ile ezilmiş gibi yam yassı olacaktır!

— Vay kâfir şeytan!

— Şimdi düşün bakalım benim yaman zıpkıncım, yüzlerce metre boyunda müthiş bir deniz yaratığı, denizlerin yüzlerce ayak derinliklerinde yaşarsa, ve üzerine milyarlarca kilogram bir ağırlık basarsa, buna tahammül edebilmek için vücudunun kemik çatısı ve bu çatının üstündeki et ve derisi nekadar sağlam ve sert olmalıdır?

— Zırhlılar gibi 8 pus kalınlığında saç lâvhalarla kaplı olmalıdır!

— Şimdi bu vücudün bir ekspres hızile bir geminin teknesine saldırığını düşününüz.

Bu rakamlarla sersemlemiş, fakat pes demek te istemiyen Kanadalı:

— Evet...öyle amma..belki.. Dedi.

— Sizi kandırabildim mi?.

— Beni birşeyle kandırabildiniz mösyö profesör, eğer denizlerin dibinde bu kadar büyük hayvanlar varsa, söylediğiniz kadar kuvvetli olacaktır.

— Fakat inatçı zıpkıncı, denizlerin dibinde bu kadar büyük yaratıklar yoksa Scotia vakası neden oldu?

Ned Land çekinerek:

— Bu, belki...

Dedi.

— Hadi bakalım hadi,evet,de..

—Bu, doğru değildir!

Bu, cevap zıpkıncının nekadar inatçı olduğunu gösterir. O gün münakaşayı ileri götürmedim. Scotia hâdisesi inkâr edilemez. Teknede bir delik açılmıştı ve onu tıkamağa uğraşmışlardı. Bir deliğin bulunuşu, ancak o deliğin tıkanması için uğraşılmakla ispat edilir sanırım. Bir delik kendi kendine açılamaz. Herhangibir denizaltı kayasının bulunmadığı derin bir suda, böyle bir delik ancak bir hayvanın delici bir âleti ile açılabilir.

Yukarıdanberi söylediklerimi toplayacak olursam, bu canavar, bel kemiği olan hayvanlar sınıfının, memeliler şubesinin, balık şeklinde olanlar gurupunun kıtisiye fasılesine mensuptur. Bu fasilenin acaba hangi ailesindendir: Balinalardan mı, kaşalotlardan mı, yunuslardan mı? Ailesini, cinsini ve nevini belirtmek için bu meçhul canavarı teşrih tahtasına yatırmak lâzımdır, bunun için de onu yakalamak, yakalamak için zıpkınlamak, zıpkınlamak için görmek, görmek için de rastlamak lâzımdır.Zıpkınlamak Ned Land'ın sanatidir. Görmek bütün heyetin vazifesidir. Rastlamak ise bir baht işidir.

(Arkası var)

Meraklı Hikâyelerden:

Yazan : **C. C. Cem**

Uzun bir zaman şaşkınlar gibi yaşadım.

Öyle zannediyorum ki benim yerimde olan herkes te böyle yapacaktı. Hayatı sefalet içinde geçmiş bir adam düşünün.. Okuması yarım, elinden iş gelmez.. Böyle olduğu halde gençliğini de oldukça zengin bir aile arasında geçirmiş bir adam.. Birdenbire hayatta yalnız kaimış ve düşmüş.. Ama nasıl düşmüş... Uçurumun ta dibine kadar..

Evet çok sefalet çektim.. Fakat doğruluğu ve namusluluğu elden bırakmamış, boynumu bükmüş, kaderime katlanmıştım..

Şimdi, rüya görür gibi, mahkemeden beni çağırışlarını, zengin olduğumu haber verişlerini, nihayet avukatın, birdenbire mirasa konan benden vekâlet kâğıdı isteyişini filân hatırlıyorum.. Sanki sinemada güzel bir filim görüyormuşum gibi..

Benim iki amcam varmış.. Bunlar ikiz kardeşmişler.. Ama, nasıl ikiz.. Birbirlerinden ayırt edilmelerine hemen hemen imkân yok gibiymiş. Ben bu amcalardan birisini şöyle böyle, hayal meyal hatırlıyorum.. Güler yüzlü, iyi kalpli bir delikanlıydı. Avrupada tahsile gittikten sonra bir İngiliz şirketi hesabına güney Afrikası ünyonundaki altın madenlerinde mühendislik yapmağa gitmiş olduğunu duymuştuk.. Sonradan izi kayboldu.. Öteki amcamdan da hiçbir haber filân alamadık..Bana öyle geliyordu ki ailem diğer amcam hakkındaki her suale sanki cevap vermekten kaçınıyordu.. Lâkin ben yine uzak akrabalardan birisinden öteki amcamın bir ecnebî memleketi de adam öldürdüğünü ve hapse girdiğini duymuştum da hattâ inanmamıştım.

Ne ise.. Dediğim gibi aradan seneler geçti.. Birgün güler yüzlü maden mühendisi amcamın güney Afrikasından döndüğünü öğrendim.. Fakat bu sefer yüzünü görmek hemen hiç kabil olmadı.

Duydum ki Çamlıca'nın en ücra bir köşesinde etrafı kasvetli ve kara servilerle çevrili bir karanlık köşk tutmuş ve bütün dünyadan kaçarcasına içine girmiş.. Derken İstiklâl cengi geldi, çattı. Babam, annemi ve beni alarak Anadolu'ya kaçtı.. Bu cengin sonu vatanı kurtardı amma ne anamı ne de babamı kurtaramadı. İkisini de kaybettim.. Yaş yirmi olmuş, hemen hemen hiçbir işe yaramaz bir halde hayat yolunda yapayalnız kalmıştım..

Çok dert gördüm, çok sefalet çektim..

***

Dışarıda rüzgâr servileri biribirine çarpıyor, hışıl hışıl sallanıyorlar.. Soğuk bir sonbahar gecesi.. Üç gün sonra bir uşakla bir hizmetçi gelecek, fakat hafta sonuna kadar bu kasvetli koca köşkte yalnızım. Evin her tarafından ayrı bir ses, ayrı bir gıcırtı çıkıyor.. Evhamlanmamak kabil değil..

Ayağa kalktım.. Vakit geçirmek için kitap okumak istiyorum.. Yazı masasının arkasındaki duvar, raflarla kitap dolu, hepsi toz içinde yüzüyor.. bakalım neler var?. Cehennem, Dante'nin.. Ölüm Çocukları.. Muharriri?.. yok.. Gulyabanî, Hüseyin Rahmi'nin.. Hortlak..

Bunlar ne biçim isimler canım!. İnsanın tüyleri ürperiyor.

Serviler gene hışıldamağa başladılar.. İlk işim yarından tezi yok birkaç adam tutup evi mahzene çeviren şu heyyulâlar gibi korkunç agaçları seyrekleştirtmek olsun..

Acaba şu sarı kitap, ne kitabı ?.

Elime aldığım kitap haylı ağırdı. Tozlarını üfledikten sonra açmağa çalıştım.. açılmadı. Garip şey.. Biraz daha dikkatle bakınca kitabın ufak fakat çok sağlam bir kilitle kilitlenmiş olduğunu görmiyeyim mi?. Hayretten gözlerim faltaşı gibi açıldı.. Ben sirkecideki pis otelden kurtulup bu eve gireli daha beş gün bile olmadı. Yeni zenginiz ne yapalım?. Tabiî evimizi ve eşyamızı daha pek iyi bilemiyoruz.

Kitabı elimde evire çevire açmağa çalışırken, kapaklarının tozları daha iyi silindi. Sarı cildin üzerine kırmızı mürekkeple bir yazı yazılmış, kelimeler pek ufak amma beş on satır olmuş..

Hayretten hayrete düşüyordum.. Yazı masasının üzerinde duran gaz lâmbasına yaklaşarak okumağa çabaladım :

Oğlum..

Tanrıdan dilerim bu kitap eline tam ömrünün sonlarına

doğru geçsin.. Çünkü hayatın zehirlenecek.. Biliyorum sen çok sefalet çektin.. Ben sana yardım etmek değil, yüzümü bile gösteremezdim, zira sırrımı ancak, yalnız başıma kaldığım zamanlar saklamak elimden gelebiliyordu. Beni affet.. Bu kitabın içinde mühim hiçbir şey yok.. Fakat eğer açmak istersen.. Köşkün mutpağına in.. Orada kiler vardır.. Kilerin döşeme tahtalarını kaldırırsan anahtarı bulursun..

Amcan

İçimde garip bir his vardı.. Korkuyordum.. Üstelik serviler hışıldamalarını gittikçe arttırıyorlar. Ruzgâr saçaklara korkunç feryatlar bastırtıyordu.. Tüylerim ürpermeğe başlamıştı.

Acaba hemen kilere insem mi ?.

Çabucak karar verdim Elimdeki mumun alevi merdivenin hemen her basamağında yeni bir hava cereyanının hücumile sönecek gibi oluyor. Gölgem duvarlarda bir dev hayaleti gibi sallanıyordu. Hamam mutpağın kapısının önüne gelince, arkama düşen sofanın penceresi kırılacakmış gibi zangırdadı.. Rüzgâr haykırdı. Serviler fısıldaştılar. İçime bir tereddüt girdi, fakat merak korkudan daha kuvvetliydi.. Mutpağa girdim, kilerin kapısını açtım..

İki üç baş soğan, bir kaç patates, iki boş çuval ..Temizlemek güç olmadı.. Hayli de geniş kilermiş..Elimi döşeme tahtalarına attım.. Tutulacak yerleri yok.. Lâmbayı koyduğum yerden alıp mutpakta bir âlet aradım.. Gözüme bir balta ilişti.. Evet baltayı döşemenin aralığına sokup manivelâ yaparsam, tahtaları kaldırmak kolay olacak.. Düşündüğümü yaptım.. Daha ilk

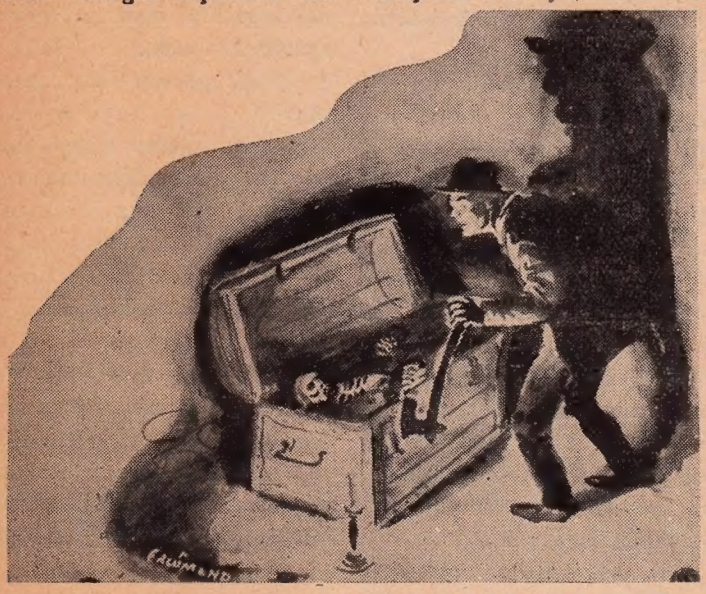

Balta elimden fırladı ....

tahtayı kaldırır kaldırmaz, hem hayretim, hem korkum iki üç misline çıktı.

Dar ve ufak basamaklı taş bir merdiven, yerin karanlıklarına doğru iniyordu. Aklıma birdenbire birşey geldi.. Amcam elmas ve altın madenlerinde çalışmıştı.. Acaba hazinesini burada mı saklıyordu.. Hayatının sonunda herkesten kaçtığına bakılırsa, ihtiyarlamış, hattâ bunamış ve hasisleşmiş bir adama en yakışan şey, böyle gizli bir hazine değil midir ?

İki tahta daha kaldırınca merdiven tamamile meydana çıktı. Ben de mumu kapar kapmaz inmeğe başladım. Burnuma küf kokusile dolu bir hava giriyor, rutubet ve soğuk insanın adetâ nefesini kesiyordu.

Şöyle böyle yirmi basamak kadar indim.. Merdiven birden bire kesildi. Ve kendimi on metre mürabbaı kadar geniş bir mahzende buldum.. Duvarlardan sular sızıyor, köşelerden güherçileler sabun köpükleri gibi sarkıyordu. Mumu her tarafa tutarak arandım.. Sağım boştu.. Fakat.. solda yarı yarıya toprağa gömülü koca bir demir sandık duruyordu..

Hah.. İşte.. Hazine burada..

Mumu ihtiyatla bir kenara koyarak sandığa yanaştım,elimle tozlarını sildim.. Tam ortasındaki çivide ufacık bir anahtar asılıydı.. Bukadar ufak bir anahtar kat'iyen bu sandığın anahtarı olamazdı . Kitap nerede ?.. A!. Yukarıda unutmuşum.. Fakat şimdi merakımdan çatlamak derecelerine gelmiştim.. Anahtarı cebime attıktan sonra sandığa yanaştım.. Rezeleri paslanmış açılması güçleşmişti.. Ne ise, dalgınlıkla baltayı da aşağıya indirmiştim. Kapağının arasına sokup bir bastırınca tüylerimi ayağa kaldıran bir gıcırtı oldu ve ben sandığın kapağını duvara doğru itip açarken yukarıda müthiş bir şangırtı koptu. Kafamı merdivenin ağzına doğru kaldırdım. Her halde rüzgâr bir cam kırmış olacaktı..

Kafamı tekrar sandığa çevirdiğim zaman, gözlerim yerlerinden fırlayacak gibi oldular.. Balta elimden fırladı, damarla-

rımda adeta bütün kanımın donduğunu, şakaklarımın zonkladığını duydum. Düşmemek için sağımdaki duvara dayanmak mecburiyetinde kaldım.

Sandığın içinde üzerindeki elbiseleri lime lime olmuş bir iskelet yatıyordu.. daha etleri bile tamamile dökülmemişti.. Kafatasının üstünde saçları bir peruka gibi sarkıyordu.. Göz oyukları sanki bana bakıyor. Dişleri sanki takır takır bana gülüyordu..

Birdenbire kendimden geçmişim..

***

Ayıldığım zaman hâlâ mahzende duvarın dibinde yatıyordum. Beni ayıltan da tavandan yüzüme damlayan sular olmuş olacak.. Mumun alevi kısalmış sönmesine az vakit kalmıştı. Birdenbire aklım başıma geldi, ne olduğunu hatırladım..

Ve sandığa bakmağa cesaret bile edemeden mahzenden fırladım..

Kilitli kitap yazı masasının üstünde duruyordu. Anahtar, kilidi çabuk açtı. Kapağını kaldırır kaldırmaz, içine yazılmış şu satırlarla karşılaştım :

Altı sene kürek cezasına mahkûm olmuştum. Ben kürekten çıkınca Mahmut ta Afrikada zengin olmuş, dönmüştü.. Bana yardım etmesini istedim, beni kovdu.. Bunun üzerine gece köşke girerek onu yatağında öldürdüm.. Bizi kimse birbirimizden ayırdedemezdi. Netekim kimse de benim Mühendis Mahmut olmadığımın, onun ikiz kardeşi olduğumun farkına varamadı.. Akrabam tanır diye korkuyordum, onun için onlardan kaçındım.. Bu dünya kimseye kalmaz.. Tabiî ölüm bir gün beni de bulacak....

ANTAKYA

Gönlümü dinlendiren çınarlar ülkesi, içinde kendi dilimin öttüğü yeşil yuva, gördüğüm dakikada kanımla kaynaşan ve canımla birleşen dostlar yurdu!

Tarihin nekadar haşmetli heybetli olursa olsun, bana onu düşündürmeğe vakit bırakmadın. Bir zamanlar süslü bağında milyonlarca insan kaynaşırmış... Somakiden saraylar, mozayıktan Tanrı evleri yapar, tunçtan kaleler, fil dişinden tahtlar kurarmışsın. Kandan dereler akıtmış, ateşten bulutlar uçurmuş, boğaz boğaza döğüşmelerin naralarından göğü titretmişsin!

Olabilir, bir vakıt şarkın merkezi idin; yollarından kâh mücevher yüklü kervanlar, kâh yalın kılıç ordular gecer; bahçelerine kâh gümüş vücutlu gözdeler uzanır, kâh yaralarında zehirli köpükler fıkırdıyan askerler hasretle serilir; sedirlerinde kâh üç tuğlu vezirler bağdaş kurar, kâh çelik miğferli hırıstıyan başbuğlar ayak uzadırdı. Sana varmak için batıdan yedi millet, harekete gelir, seni almak için doğudan yetmiş kabile yola düzelir, ne onlara azgın denizler engel olabilir, ne bunlara engin çöller sed teşkil edebilirdi. Önünde çarpışanların haddi hesabı mı vardı ?. Uğrunda can veren erlerin sayısı mı bilinirdi ? Biliyorum, bu günkü ufacık şehrin altında dünyaya güç sığmış bir tarih gömülü... Bir tarih ki eski yunanlıların kalemlerile yazıldı, eski Roma'nın kılıçlarile işlendi, ve Türklerin bayraklarile mahfazalandı... Sonra zelzeleden kazmalar ve vebadan mezarcılarla el ermez, güç yetmez bir mezara saklandı. Şimdi bu heybetli yadigârım, bu yaslı fakat şerefli tarih mezarının üstünde bir gürbüz çınar yetişmiş, dalına şirin bir yuva kurulmuş ve kenarında tatlı dilli bir bülbül ötüyor.

İşte Antakya..

Benim gördüğüm ve sevdiğim Antakya budur : Yeşil bir ova kenarında, sırtını rahat bir dağa vermiş, ayaklarını coşkun bir nehre uzatmış, bacalarının dumanını tüttürerek çınar gölgesinde dinlenen, keyif getiren hoş ve münzevi ülke.. Meyva, çiçek, su ülkesi...

Orada meyvalar çiçek kokuyor, çiçekler meyva lezzetinde duruyor ; sular ise hem çiçek gibi kokulu, hem yemiş gibi şekerli, hem rayiha, hem lezzet, hattâ havasında bir meyan balı çeşnisi, göğünde hafif bir menekşe şurubu rengi. pınarlarında yaz yağmurundan sonraki toprak kokusu vardır.. Orada arı sesleri coşkun kelebeklerin dansına tatlı, derin bir musiki gibi yardım eder ; yamaçlarında gagaları mercandan, gözleri kızıl sürmeli, gerdanlı kadife fiyangolu keklikler, kıra çıkarılmış bir tabur mektepli kız gibi seken, cıvıldaşan şen, şirin yavrularını gezdirir ; derelerinde vücutları yosundan yapılmış gibi taze yeşil, gözleri potadan henüz dökülmüş gibi parlak altın, karınları hallaç yayından kopup fırlamış pamuklar gibi beyaz, genç dertsiz kurbağalar nilüfer yaprakларından narin kayıklarında uykudadırlar.

İşte kucak kucak çiçek, işte sepet sepet meyva, işte Âdem ile Havvanın kovulduğu ülke.

. . . . . .

Antakya'nın taşı toprağı efsane ve tarih ile yoğurulmuş, havası ve suyu sır ve sihir ile karışmıştır. Onun için çınarları tarihî azametine bir timsal gibi gelişiyor ve insanları ölmeyen asaletinin yadigârı gibi dolaşıyor.

* * *

ROMA ZORUNA

Alan adlı Kıbrıs'lı bir genç Roma'lıların çok zulmüne uğramıştı. Zavallıyı haksız yere, «adam öldürdü!» diye yakalamak istediler. Kaçtı ve bir Fenike gemisine saklandı. Gemi yola çıktı. Alan, yakalandı ve forsa işi gördü. İlk girdikleri limanda Alan'ı esir diye satmak istiyorlardı. Talihsiz delikanlı, yakasını yabanî gemicilerin elinden güç kurtardı. Şehrin sokaklarında kaçarken iki hırsızın bir ihtiyara saldırdıklarını gördü. Hemen atılıp ihtiyarı kurtardı. Kozal adlı bu ihtiyarın uşakları kaçıp zavallıyı yapyalız bırakmışlardı. Alan onun yanında kaldı.

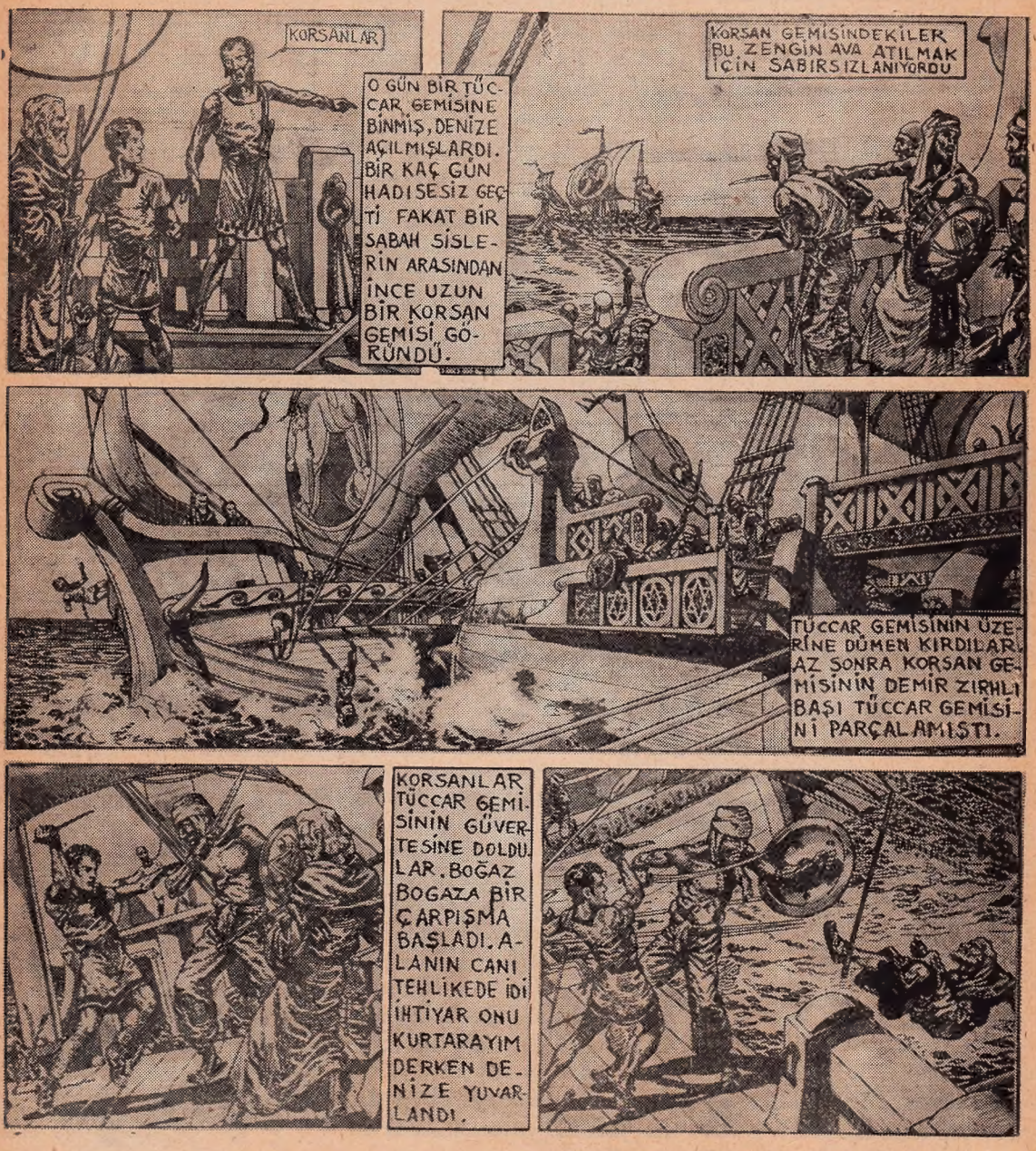

KARŞI KOYANLAR

HULKI

Kozal, alan'ı alıp bir tüccar gemisine bindirdi. Aşağıda okuyacağınız parçada bu gemi korsanların hücumuna uğrayor. Kanlı bir boğuşma sırasında Kozal denize düşüyor. Alan hemen atlayıp ihtiyarı kurtarıyor. Dalgalar sarıldıkları tahta parçasile birlikte onları kumlu bir kıyıya atıyor. Orada uzun zaman aç ve susuz kaldıktan sonra bir kervana rastlıyorlar.

(Arkası gelecek sayıda)

(Başı 1 inci ve 2 inci sayıda)

Bunlar da görüldükten sonra mühendis, salonun diğer yanında bulunan kapıyı açtı ve :

— İşte makina dairesi de burası.. dedi. Gördüğünüz aletler, manivelâlar, kollar, radioplânın idaresine yarar Bunların üzerlerinde ne iş gördükleri yazılıdır.

İşte şu gördüğünüz manivelâ gayet kuvvetli bir ışık çıkaran projektörü idare ediyor. Şu görünen pencereden dışarıya çıkan ışık kilometrelerce ilerisini aydınlatır

Radioplânı sevk ve idare edecek siz olmadığınız için fazla izahat faydasız... Burada çalışacak olan uçucular her şeyi iyice öğrenmişlerdir.

— Bunlar da çocuk mu ?

— Sorunuz çok yerinde.. Hayır, bnnlar yaşlı adamlardır. Yeni dünyaya vardığımız zaman bunlar başlarına takacakları başlık ile dışarıya çıkabilecekler ve dışarıda yirmi dört saattan fazla kalamıyacaklar. Bunun sebebini ileride anlatırım. Haydi şimdi köşke dönelim. Bu günlük bu kadar yeter.

Üç dört gün sonra ciğerlerinizde lâzım gelen operasyonu yapacağım.

Bu arada Sabiha sordu :

— Bir sorgum var.. Bağışlar mısınız ?

Hâmit Torna ciddileşti :

— Buyurun kızım !.

— Yeni dünyaya gidebilmesi için, bu radyoplânın buradan dışarıya çıkabilmesi lâzım değil mi ?. Halbuki biz şimdi yerin altındayız..

Demir de :

— Bravo. dedi. Ben de merak etmiştim..

Mühendis :

— Gayet sade birşey bu.. dedi. Radyoplânlar buradan dışarıya, tavanda açılıp kapanan otomatik deliklerden çıkacaklar.. Radyoplânları yukarı çıkaracak şeyler ise bu üzerinde bulunduğumuz döşemenin bir asansor gibi aşağı, yukarı kımıldayabilmesidir.

X

Yeni Arkadaşlar

Bu gezinti bitip te, tekra Hâmit Torna'nın çalışma odasına dönüldüğü zaman, Sabiha, Demir İzcinin kulağına eğildi :

—Biliyor musun?. Benim fena halde karnım acıktı..

— Benim de . Sen, dün hiçbirşey yedin mi ?..

— Hemen hiçbirşey yemedim.. Bütün gün yasımdan akşamlara kadar ağladım. Yalnız arada bir, bir bardak süt içiyordum.

— Ben şimdi Bay Mühendise aç olduğumuzu söylerim.

Hâmit Torna Demir'den bu açlık hikâyesini işitince kahkahalarla güldü. Sonra :

— Biraz daha sabredin çocuklarım.. Dedi. Beş dakika sonra ötekilerle beraber kahvaltı edeceksiniz..

— Ötekilerle mi ?. Hangi ötekilerle..

— Size önceden anlatmış olduğum, birlikte yolculuğa çıkacağız çocuklar..

— Çok iyi olacak..

— Evet..Hem de onlarla konuşur, benim, öyle önceden sandığınız gibi fena bir adam olmadığımı, onların hepsini açlıkdan, hastalıktan kurtarıp adam ettiğimi görürsünüz.. Onlar size buradan gayet sevinçle anlatacaklar..

Bu, sözleri söyledikten sonra Hâmit Torna, masanın üzerinde iki sıra duran elektrik düğmelerinden, 1 numaralısına bastı. Aradan yarım dakika bile geçmeden içeriye bir uşak girdi.

— 8 ve 9 numaradaki çocuklara söyle, gelsinler..

Adam gider gitmez.. Odaya derin bir sessizlik çöktü.. Hâmit Torna, eline kalemini almış, mühim bir meselenin çözülmesile uğraşmağa başlamıştı. Sanki Demir'le Sabih'anın da orada olduklarını bir saniyede unutuvermişti..

İki genç, bu şimdiye kadar kimsenin duyup bilmediği büyük ve bilgiç adamı ve sonra da odayı gözden geçirmeğe başladılar. Duvarda ve yerde güzel Türk, İran, Çin halıları vardı.. Odayı süsliyen iki üç tablo, muhakkak ki dünyanın en meşhur artistleri tarafından yapılmıştı. Herşey Hamit Torna'nın büyük bir bilgiç, çok zengin bir adam olduğunu gösteriyordu. Fakat acaba bu mühendis kimdi? Bu kadar şeyler icat eden, bulan bu büyük adamdan neye şimdiye kadar hiçbir gazete bahsetmemişti?. Acaba kendisi mi böyle istemişti?.

İki genç böyle derin düşün-

celere dalmışlarken kapı açıldı içeriye bir sürü kız ve erkek çocuk girdiler. Demir hemen saydı. Bunların onu erkek, dördü de kızdı. Kızların üzerlerinde kül renkli elbiseler, bellerinde kırmızı birer kemer, ayaklarında da siyah çorap ve iskarpinler vardı Elbiselerinin yakaları kapalı fakat buluzlarının kolları yarımdı. Bir kısmının saçları çok kısa kesilmiş, bir kısmının da uzun bırakılmıştı.. fakat güzelce taranmıştılar..

Erkek çocuklara gelince, üzerlerinde izci elbiseleri vardı. Anlaşılıyordu ki, Mühendis, bunlara tam bir izci terbiyesi veriyor, öyle yetiştiriyordu.

Kızların da erkeklerin de üzerlerinden temizlik akıyor, kırmızı yüzlerinden, parlak gözlerinden şenlik ve sıhhat taşıyordu.

Hepsi de bir asker mangası gibi Mühendisin masası önüne sıralanarak onu saygı ile selâmladılar. Hâmit Torna ayağa kalktı, Tek Erkmen'le Sabiha'yı gösterdi :

— Çocuklarım.. dedi.. İşte size başkanlarınızı takdim ediyorum. Bu gördüğünüz delikanlının ismi Tek Erkmen'dir. Onu bütün arkadaşları Demir İzci.. diye tanırlar.. Siz bu cesur izcinin kumandası altında olacaksınız.. Kızlarıma gelince onlara da başkan olarak bayan Sabiha'yı seçtim.. Sabiha size birer küçük kardeş gibi bakacaktır. Biz türkler, yaşı kendimizden büyük olanlara saygı gösteririz. Onun için siz de sizden yaşlı ve görenekli olan başkanlarınıza hürmet edeceksiniz . Artık yemeklerinizi de bir arada yersiniz..

Biran sustu, sonra :

— Selma.. Kızım.. Dedi.

Dört kızın arasından, sarışın güzel bir yavrucak ayrıldı.

— Selma kızım, haydi arkadaşlarına yemek odasının yolunu göster. Sonra çocuklara döndü :

— Her biriniz ayrı ayrı başınızdan geçenleri, Demir'le Sabiha'ya anlatın ve teker teker kendinizi tanıtın..

Mühendis söyliyeceklerinin bittiğini anlatmak için olacak, tekrar yerine oturmuştu. Selma Sabihanın elinden tuttu ve:

— Lütfen benimle beraber geliniz . dedi.

Biraz sonra beş kızla, on bir erkek çocuğu iyi aydınlanmış bir odaya giriyorlardı Ortada üstüne yemek takımları dizilmiş büyük bir masa vardı. Beyaz temiz önlükler giyinmiş iki kadın hizmet ediyorlardı. Her çocuğun oturacağı yer birer küçük kâğıda isimleri yazılarak belli edilmişti.

Demir masanın bir başında Sabiha da diğer başında yer aldılar..

XI

Mektup

Sekiz gün geçti..

Bu sekiz gün içinde çocuklar gayet rahat ve gayet derli toplu yaşadılar. Hergün belli zamanlarda yemeklerini yiyor, yine belli zamanlarda jimnastiklerini, silah talimlerini yapıyor, iyice sıhate uygun bir halde yaşıyarak, büyük ve yorucu seyahatin hazırlıklarını yapıyorlardı

Birgün yine jimnastik saati sırasında, koşa koşa gelen bir küçük izci,Mühendis'in Demir'le Sabiha'yı görmek istediğini haber verdi. İkisi de çabucak ve koşarak gittiler.

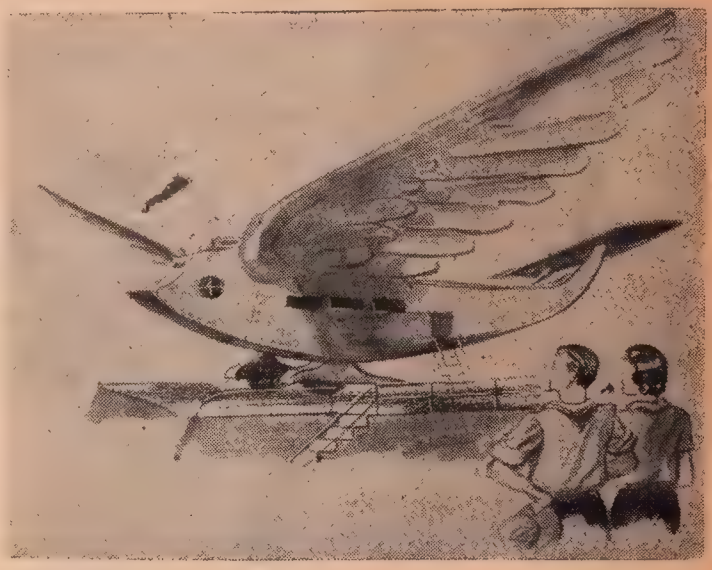

Pırıl pırıl parlıyan Radyoplânları seyrettiler.

Kendilerini sevinçle karşılayan Hâmit Torna, elinde tuttuğu iki zarfı uzattı.

— Demir sana babandan., Sabiha, sana da annenden birer mektup var.

İki genç mektupları kaparcasına alıp, Mühendis'in şefkat dolu bakışları önünde adetâ yutar gibi okudular.. Demir, bitirince :

— Peki l. Dedi. Biz burada iken ailemize haber veriyorsunuz. Yeni dünyaya gidince ne yapacaksınız ?.

— Yavrum.. Ben herşeyi düşündüm, Siz Yeni dünyaya gidince, biz yine benim buldu-

ğum bir âlet vasıtasile her dakika görüşebileceğiz. Bu âletlerden ufacık birer tane hepinizin yanında bulunacak . Radyoplânlardan dışarıya çıkar da, herhangibir tehlike ile karşılaşırsanız, her saniye, bu âletlerle, radyoplânlara haber verebileceksiniz.. Bakıyorum ki, hepinizin sıhhati çok yerinde. Artık bir iki gün sonra ciğerlerinizdeki şu ufak operasyonu da yapalım..

İki genç bu operasyonu âdeta unutmuşlardı. İçlerini biraz korku almağa başladı. Öyle ya, operasyon bu.. Kim korkmaz ki.. O gün akşama kadar bütün izciler bundan bahsettiler.

XII

Operasyon

Operasyonun yapılacağı gün, Hâmit Torna, bütün izcileri büyük bir salonda topladı. Bu salona karyolalar sıralanmış, büyük bir hastane koğuşu haline gelmişti. İlk önce çağırılanlar, Demir'le Sabiha oldular.. Demir:

— Sabiha.. dedi korkmuyor musun?.

— Hayır..

Demir sesini çıkarmıyor.. Fakat içinden bazı şeyler düşünüyordu.. Şimdi ne olacaktı? ciğer operasyonları, çocuk oyuncağı değildir ki tek Erkmen işin burasına kadar Mühendis'e inanmış, emniyet göstermişti. Fakat acaba bu adam hesaplarında yanılmıyor mıydı?. Bir mühendis ile bir operatör büsbütün başka şeylerdir.. Yer yüzünde Hâmit Torna'nın kapıldığı hayale binlerce insan kapılmıştır. Fakat tarih gösteriyor ki bunlardan hiçbirisi yıldızlara gidememişlerdir. Bu adam muhakkak ki çok bilgiç.. Lâkin bir ciğer operasyonu yapabilecek bilgisi var mı?.. Hem sonra bu operasyon nedir? Ne yapmak istiyor?..

Bunlar hepsi düşünülmesi lâzım gelen şeylerdi.

Adam sen de.. İşin sonunda ölüm de olsa.. Bu işin muvaffak olması ihtimali var ya.. Bir de muvaffak olursa... İşte bu düşünce, ileride yaşanacak tehlikelerin, serüvenlerin düşüncesi Demir İzci'ye, herşeyi göze aldırttıyordu.

O kadar uzun düşünmüştü ki Sabiha da, kendilerini operasyon odasına götürmeğe gelen hasta bakıcı da, birşey söylemeğe cesaret edemeden Demir'in kararını beklemişlerdi. Nihayet hep birlikte yürüdüler.

Girdikleri odanın herhangibir hastanedeki operasyon odalarından hiç farkı yoktu. Sağda solda, içerisi acayip aletlerle dolu cam dolaplar, küvetler, lâvabolar ve ortada da bir operasyon masası, alet taşımağa mahsus sehpalar duruyordu.

Demir sağ duvarın önünde duran bir aleti tanıdı.. bu, bir rontken aletiydi.Mühendis beyaz lâstik önlükler giyinmiş, ufacık bir kıpırdayışlarını bile gözden kaçırmamak istercesine iki genci süzüyordu.

— Demir.. Sabiha.. dedi. Bugün büyük idealimizin ilk adımını atıyoruz. Ben bugün ciğerlerinizde bir operasyon yapacağım..buna hazır mısınız? Sizi uyutarak, ufacık bir acı duyurmamak elimde.. Diğer arkadaşlarınız ufacık çocuklardır.. Onları operasyon esnasında uyutacağım..Fakat sizleri.. İkinizi, büyük bir yolculuğa çıkacak, kim bilir, belki de binbir tehlike karşısında kalacak, birçok kereler canları acıyacak sizleri, operasyon esnasında uyutmıyacağım. Ancak göğüs sinirlerinizin duygusunu donduracağım. Bu suretle hem önemli bir operasyon görmüş olacaksınız hem de sizi kana alıştırmak isterim.. Kanınız aktığı zaman hemen kendinizden geçmemeniz demir gibi sinirlere, çelik gibi bir iradeye sahip olmanız, lâzım. Ben, idarelerine bir sürü çocuk verdiğim insanların bir de burada ne olduklarını görmek istiyorum..

Demir:

— Anladım.. Dedi.

Sabiha ile elele verdiler.. Bu iş çok tehlikeliydi.. Fakat nihayet iki gürbüz gençtiler.. Ve kocaman, sonu bellisiz bir yolculuğa çıkacak, bir sürü çocuğu idare edecek insanların, kan görmeğe dayanabilmeleri lâzım geldiğine onlar da inanıyorlar dı. Mühendisin gözleri parladı:

— Bravo oğlum.. Dedi.. Senden zaten bunu bekliyordum. (Sabihaya döndü.) Sen ne dersin kızım?.

— Ben de razıyım..

Bunun üzerine Hâmit Torna, Demir'i operasyon masasının üzerine yatırarak kayışlarla bağladı. Sonra Sabiha'ya döndü ve bir insan boyunda olan bir acayip aletin önüne gelmesini söyliyerek, onu da bu alet yardımile ellerinden ve vücudundan bağlıyarak kıpırdamasına engel oldu. Gülerek dedi ki :

— Operasyon yapılacak bir adamın bağlanması lâzımdır. Fakat seni neye bağladığımı herhalde kendi kendine sormuşsundur.. Bunun sebebi var.. Şimdi sen Demir'in nasıl operasyon olduğunu seyredeceksin, belki onun bir acı çektiğini görür, kendini unutur, onu kurtarmağa falan kalkarsın.. Ve bunun sonu ne olur biliyor musun?. Benim çabuk iş görmeme engel olursun ve Demir kan kaybedip ölür.. Onun için, seni de bağladım..

Bunu söyliyerek operasyon maskesini yüzüne geçirdi ve iki hasta bakıcının getirdiği aletleri alarak Demir'in yanına yaklaştı..

Tek Erkmen, sapsarı kesilmiş, gözlerini kapamıştı..

Sabiha fal taşı gibi açılan gözlerile mühendisin ne yaptığına bakıyordu. Hâmit Torna'nın en usta bir operatör çabukluğile, Demir'in göğsünü kestiğini gördü, Artık ondan sonra bakamadı. İçinden bir ses, (Git atıl! Demiri kurtar, o ölecek!.) diyordu.. Fakat ufak bir hareket yapması bile imkânsızdı. Görmemek için gözlerini kapadı.

Demir ise, sanki hiçbir şeyin farkında değildi. Fakat bir iki dakika sonra Hâmit Torna'nın sesini duydu:

— Bitti!..

XIII

Son hazırlıklar

Operasyonlardan sonra, izciler tam bir ay tedavi edildiler ve istirahat ettiler. Mühendis onları vücutça da gidecekleri yeni dünyanın yaşayış şartlarına hazırlamağa uğraşıyor.. Yiyeceklerine, içeceklerine birçok dikkat ettikten başka çocukları bazan bir arada, bazan gruplar halinde, bazan da teker teker odalara kapatıyordu. Bu odaların havasının ağırlığı, bazı aletlerle, gidecekleri yeni dünyanın havasına uygun yapılıyordu. Böylece gençlerin ciğerleri, sonraları içinde yaşayacakları havaya alıştırılıyordu. Mühendisin düşündüğüne göre artık bu rejim sonuna ermiş, izciler, istenilen alışkanlığı elde etmişlerdi. Onun için bugün onlara bazı önemli şeyler söylemeğe karar vermişti.

Hepsini karşısında oturttuktan sonra:

— Çocuklar.. dedi. Artık buradan gitmenize az kaldı. Hesaplarım ve hazırlıklarım sonuna geliyor. Son günlerde bazı işleri sonunçlandırdım. Meselâ dünya üzerinde bir kilo gelen bir şeyin yeni dünyada tam yarım kilo olacağını buldum.

İzcilerden Turhan:

— Tuhaf birşey.. dedi..

Mühendis sözüne devam etti:

— Evet.. meselâ sizin ağırlığınız yeni dünyada yarısı kadar hafifliyecek fakat, vücudunuzun, pazılarınızın kuvveti gene olduğu gibi kalacak..

Mühendis susunce, Demir:

— Anladım.. Dedi. Madem ki yeryüzünde bir kilo ağırlığında olan birşey, Yeni Dünya'da yarım kilo oluyor.. Şu halde biz de yarı yarıya hafifleyeceğiz fakat kuvvetimiz böyle birşeye boyun eğmiyeceğinden olduğu gibi kalacak.. Demek ki burada elli kilo taşıyabiliyorsak, orada yüz kilo taşıyacağız.. Orada, burada gördüğümüzün iki misli iş görebileceğiz..

— Tamam..

***

Günler geçiyordu. Haziranın sekizinci günü, sabahı, Hâmit Torna, çocukları tekrar karşısına aldı ve iki gün sonra yola çıkacaklarını bildirdi.

Demir:

— Bizi hangi makinistler götürecek? diye sordu.

— Birisi Sedat çalışkan.

— Ötekisi ?.!.

— Ötekisi de Arap Fettah!

— Arap Fettah mı?. Sakın bu, sizin evde beni, başıma çuval geçirerek yakalayan iri yarı arap olmasın?. İlk önceleri ona pek kızmışdım, ama vücudü nekadar büyükse, kendisi de okadar saf ve iyi kalpli bir adam, bizimle beraber geleceğinden çok memnunum..

İzciler, artık kendilerini tamamile yolculuk hazırlıklarına vermişlerdi. Önceleri Demir'in Hâmit Torna'nın bilgisizliğine karşı olan şüphesi operasyonların muvaffakiyetle bitmesinden sonra artık tamamile kaybolmuştu.. Evet bu mühendisin elinden çok iş geliyordu.. Fakat nasıl olabilirdi. Yer yüzünde bir buçuk milyar insan yaşıyordu. Bunların arasında yıldızlara gitme bilmecesini çözebilen bir bu adam mıydı?. Ne büyük adamdı bu..

Sonra başka bir mesele daha vardı.. Acaba bu gençleri öteki yıldızlarda ne gibi akla ve hayale gelmedik tehlikeler bekliyordu?. İşte bu suallere cevap verememek okadar fena idi ki.. Şimdi ne olacaktı?. Böyle birdenbire bilinmeyen bir dünya ya gidecekler, kendilerini bilinmeyen tehlikelerin kucağına atacaklardı.. Son gece, hiç birisinin gözüne uyku girmedi.

Bir kısmı heyecanından, bir kısmı meraktan.. Bir ikisi de (doğruyu söyleyelim..) bilemedikleri yerlere, gitmekten doğan bir korkudan uyuyamadılar.

XVI

Hareket!..

Nihayet 15 haziran sabahı oldu..

Heyecan dolu bir gün başlıyor.. Ufukta güler yüzlü bir güneş kızıla boyadığı deniz dalgaları arasından, altın bir tepsi gibi göğe çıkmağa hazırlanıyordu.

O sabah erkenden kalkan izciler, yeni çamaşırlar ve yeni elbiseler giyindiler. Bu gün kendilerine su geçmez bir pelerin, battaniyeler, çantalar, kayış kurşunluklar da verilmişti. Bu, yolculuğa her türlü ihtimal düşünülerek çıkılıyordu.

(Arkası var)

SPOR

Çeki Karlin'in Şehrimizde Yaptığı Maçlar

Çekoslovakya'nın en kuvvetli bir takımı olan Çeki Karli'nin şehrimizde ilk yaptığı maç Cumartesi günü Galatasaray'la oldu. Havanın yağmurlu ve soğuk olması seyirci miktarını hayli azaltmıştı. Galatasaray bu maça: Avni, Reşat, Lûtfi, Suavi, Hüseyin, Salim (Süleyman) Danyal, Bülent, Gündüz, Eşfak, Cici, kadrosu ile çıktı.

Maç başladığı zaman malûm olduğu üzere Çekler kısa ve müsellesî paslarla ilerliyorlar buna karşı da Galatasaray çok iyi tatbik ettiği iki seri açıklarile derinlemesine hücum ederek tam yerinde bir taktik kullanıyordu. İlk anlarda karşılıklı hücumlar devam ederken Çek takımının sağ açığı seri bir inişle Lûtfi'yi geçti ve sağ içe topu geçirerek Avni'nin kıpırdamasına meydan vermeden güzel bir kafa vuruşu ile sağ iç ilk Çek golünü yaptı. Bu golden Galatasaray sarsılmadı. Bilâkis enerjisi bir kat daha arttı. Çok tehlikeli ve sıkı hücumlara başladı. Bu akınları Çekler çok müşkülâtla kesebiliyorlardı. Bir defasında Bülend' in gol olabilecek bir pasını alacağı sırada Eşfak'ı Çekler hatalı bir çıkışla durdurdular. Hakemin yerinde olarak verdiği penaltı müdafi Reşad'ın güzel bir şütiyle Galatasaray'ı beraber vaziyete soktu. Bu golden sonra G. saray güzel denebilecek akınlarile Çeklere üstünlüğünü gösteriyordu. Her maçta biraz daha iyileşen ve pişen Gündüz istikbalin biricik santırforu namzetliğini hakkile bu maçta da ispat ediyordu.

Bir serbest vuruştan Necdet'e gelen topu Necdet sürdü ve Eşfak'a gönderdi. Eşfak ta demarke vaziyette olan Gündüz'e topu geçirdi. Gündüz de isabetli bir vuruşla kalenin sol zaviyesinden topu sokarak Galatasaray'ı 2 - 1 galip vaziyete getirdi.

Mağlûp vaziyete düşen Çekler çok güzel kombine ara paslarile Galatasaray kalesine indiler. Bu sefer de sol içleri kale dibinde yakaladığı topu usta bir vuruşla takımını berabere soktu. Çok geçmeden sağ açıkları merkezden aldığı bir pasla üçüncü golü atarak birinci devre 3—2 Çek takımının kazanmasile neticelendi.

İkinci devrenin başında Çekler Galat saray kalesini sarmağa başladılar. Fakat Galatasaray kendisini hiç kaybetmiş değil., Geri müdafaanın fedakâr kurtarışlarından sonra ileri bir akında Danyal'ın yerine geçen Süleyman'ın ayağile Gündüz'ün çok güzel ve görerek verdiği pas Galatasaray'ın 3. cü ve beraberlik golü oldu. Ve maçta bu netice ile bitti.

Galatasaray'ın iki içinin fazla çalımı olmasaydı muhakkak ki maç Galatasaray'ın kazanmasile bitecekti.

Çek kalecisi Fener hücumunu karşılıyor.

OYUNLAR

FENER-ÇEKİ KARLİN:

İkinci oyununu Fenerle oynıyan Çeki Karlin umutların zıddına bütün kazanma tahminleri Fener'de iken galip gelerek herkesi hayrette bıraktı. Filhakika Fener'in her zamanki oyunu ve bilhassa muhacimlerinin gol kudreti bu maçta hiç denecek kadar azdı. Fakat bir gün evelki sıkı oyununu Çek takımı da vermedi. Maç zaman zaman hararetli olmakla beraber zevksizdi. Fener'in bilhassa Fikret tarafından ilerliyen hücumları üç ortanın müthiş beceriksizliğinden kayboluyordu. Fener takımında yalnız Fikret vardı ve o oynuyordu. Ve şöhretini bir kere daha yabancılara göstererek alkışlarını kazandı.

Goller: Ancak ikinci devrede Çek merkez muhacimi Yaşar'ın ıskasından istifade ile ilk golü attı. Fener bu golden sonra çok çalıştı.Gene Fikret'in indirdiği havalelerden birisini Ali Rıza güç belâ kaleye gönde di. Ne ise top ta insafa gelmiş olacaktı ki Çek kalesinin direklerine giderek Fener'e bir gol kazandırdı. Biraz sonra Yaşar'ın bir favlinden çekilen frikik Fener'e ikinci gol oldu. Ve maç ta Çeki Karlinin 2-1 kazanmasile bitti.

GÜNEŞ - ÇEKİ KARLİN

Salı günü de Çeki Karlin Güneş takımile son maçını yaptı, neticede 3-3 berabere kaldılar. Fakat Galatasaray - Çeki Karlin maçında söylediğimiz gibi bu takımı Güneş te yenebilirdi. Hattâ yenmişti bile. Fakat yerli hakemimizin ecnebi bir takıma bu kadar fazla müsamaha göstermiş olması Güneşin Çeklere attıkları 4 cü ve kat'î galibiyet golüne ofsayt diye saymıyacak derecede idi.Güneş takımı heyeti umumiyece muvaffak olmuş sayılabilir. Yalnız hiç oynıyamıyan sağaçık Melih'in vasıtasile hücuma kalkışmaları ve bu suretle akınların boşa gitmesini mucip oluyordu. Halbuki sol taraftan Rebiî ile işleselerdi daha çok oyun üzerine müessir olurlar ve belki de hakemin ofsayd çaldığı 4 üncü gole muhtaç kalmadan iyi bir galibiyet alırlardı.

GOLLER: Oyun hızla başladı. İlk gölü Güneş kalecisi hatası yüzünden yedi. Devrenin bitmesine biraz kala Güneş müdafii Faruk'un eline hafifçe değen top Güneşlilere bir penaltıya sebep ve ikinci golün âmili oldu. Bu golden sonra İbrahim şahsî bir gayretle Güneşin ilk golünü attı.

Biraz sonra da Melih bu talihsiz maçın talihsiz sağaçığı Güneşin ikinci ve beraberlik golünü de atmağa muvaffak oldu.

İkinci devrede Rasih'in ortalama bir topu çok güzel bir şütle Çek kalesine soktuğu gö-

Avni yakaladığı topu kaptırmamağa çalışıyor.

rüldü. Sonra 3-2 galip vaziyete gelen Güneşliler ise her galip takımınençok kapıldığı bir hataya yani kendilerini sıkmamağa ve oyunlarını gevşetmeğe başladılar.

Biraz sonra Güneş 4 üncü ve ofsayd sayılan golden sonra yediği 3 üncü golle Çeki Karlin'le 3-3 berabere kaldı.

Bu pazar oynanan lik maçları:

Topkapı - Beykoz 2 - 2 berabere kaldılar. Vefa 3 1 Hilâl'i mağlûp etti. Anadolu 1 - 0 Hilâle galipken Hilâlin oyundan çekilmesile hükmen kazandı. Süleymaniye ile İstanbulspor 1 - 1 berabere bitti. İkinci küme maçlarında: Anadoluhisar - Doğanspor'a 3 - 1, Galataspor - Ortaköy'e 6 - 1 galip gelmişlerdir.

Diğer birinci ve ikinci küme maçları Çek takımının yaptığı maçlar yüzünden yapılamamıştır.

7481 NUMARALI KAÇAK

ölüleri dirilten DOKTOR

Büyük Sinema Romanı: 3

Doktor Nikola Voldinef ölüleri diriltmenin yolunu bulmuştu. Son olarak bir genç habeşliyi canlandırdı. Fakat bu adam kürek kaçkını bir katildi. Kıskançlık yüzünden bir adam daha öldürdü. Şimdi tekrar yakalanıp mahkemeye çıkarılıyor.

(Arkası var)

ÇIRAK Uçman

Bu da bir hava ve deniz yarışı romanıdır. Bu roman da hava yarışını yazan kalemler tarafından yazılmıştır. Çırak Uçman, Hava Yarışı kahramanlarının geçmediği yollardan geçip dünya çevresinde yarışmaktadır.

Sık ve küçük yazılarla dolu tam 24 sayıfa olarak her hafta kitap kitap çıkmakta ve (100 paraya) satılmaktadır.

Şimdiye kadar 13 sayı çıktı.

KISKAÇ Hamdi ?

Bu, bir hikâye adı değildir.
Bu, roman adı da değildir.
Bu adı takan bir yazar da değildir.
Bu, canlı-belki sizin de gördüğünüz.
Vapurda.. Tramvayda, yan yana oturduğunuz b risidir..
Öyle birisi ki ?!.....

ABONE — İLÂN

Altı aylığı 26 sayı 130 Kuruş
Yıllık abone 52 „ 250 „
Bir sayılık ilân 1 defa için 15 Lira
Santim murabbaı 5 kuruştur.

İDARESİ

İstanbul : Ankara caddesi No. 115 de
Türkiye Yayınevi tarafından çıkarılır.
Basıldığı yer: T Ü R K İ Y E Basımevi
Sahip ve U. Yazı Direktörü Tahsin DEMİRAY

Spor Bulmacaları Serisi: No. 3

Ateş çocukların bu (spor bulmacaları serisi) tam 6 sayı sürecektir.

Okurlarımız her sayıda burada bulacakları resimlere dikkat edecekler ve ressamın bilerek yaptığı hatayı bulmağa çalışacaklar.

Sporcu olmıyan veyahut az çok spordan anlamıyanlar için çok güç olan bu bulmaca, bizim okurlarımız için her halde güç olmıyacaktır. Spor âletlerini, spor sahalarını ve bu oyunları bilenler ressamın eksik bıraktığı veya yanlış çizdiği şeyi hemen bulabilirler.

Bulduğunuz hataları yani eksikleri hemen bize bildirmiyeceksiniz. 6 ıncı resme kadar bütün serinin tamam olmasını bekliyeceksiniz.

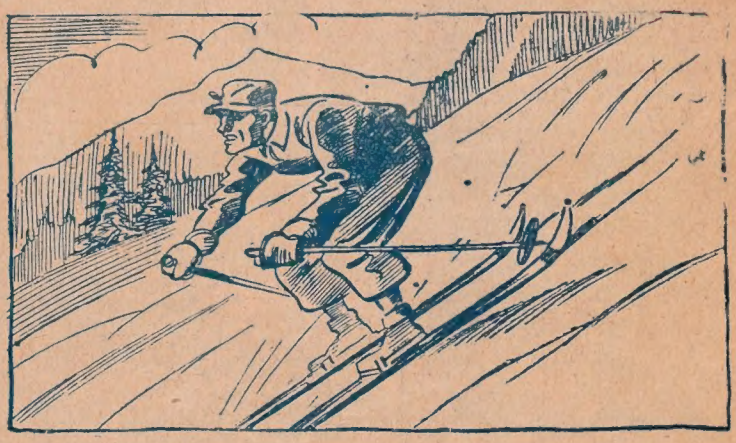

10,000 Kuruşluk Hediye

200 Kişiye

Spor seri bulmacalarımızı doğru çözenlere verilecek hediyelerden, birinci sayıda birinciden, on altıncıya; ikincide de on yedinciden yirmi beşinciye kadar olanları vermiştik, şimdi arkasını yazıyoruz:

26 ncıdan 100 üncüye kadar birer (Ateş çocuklar cilt kabı) — 120 nciye kadar birer (üç renkli, Ateş çocuklar mektupluk kâğıtları) — 170 inciye kadar Çırak Uçman'dan 10 ar sayı — 200 üncüye kadar yeni birer polis romanı.